

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.finarbitr.cz

Evidenční číslo:

FA/3162/2014

Registrační číslo řízení (uvádějte
vždy v korespondenci):

577/PS/2013

Nález

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 3. 10. 2013 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu navrhovatele ■■■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Fio banka, a.s., IČO 618 58 374, se sídlem V Celnici 1028/10, 117 21 Praha 1, zapsané v Obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 2704 (dále jen „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci vrácení peněžních prostředků ve výši 54 eur, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Návrhem na zahájení řízení před finančním arbitrem se Navrhovatel domáhal proti Instituci vrácení peněžních prostředků v celkové výši 54 eur, skládajících se z částky 50 eur, o které byla snížena Instituci na účet Navrhovatele připsaná vrácená nedoručitelná platba, a z částky 2 eur, které Instituce zaúčtovala jako poplatek za připsání nedoručitelné platby na účet Navrhovatele, a z částky 2 eur, jako poplatek za odchozí platbu při znovu provedení nové platby.

Finanční arbitr pro účely tohoto řízení zjistil, že Navrhovatel s Institucí uzavřel dne 28. 2. 2012 Smlouvu o běžném účtu (dále jen „Smlouva o účtu“), na základě které vede pro Navrhovatele účet č. ■■■ (dále jen „Účet“). Podle čl. II bodu 2. Smlouvy o účtu jsou její součástí Obchodní podmínky pro zřizování a vedení účtů, pro účely tohoto řízení účinné ode dne 17. 1. 2013 (dále jen Obchodní podmínky“), a Ceník finančních operací a služeb pro běžné, vkladové, spořicí a úvěrové účty, pro účely toho řízení účinný ode dne 1. 2. 2013 (dále jen „Ceník“). Instituce doložila přehledem jednotlivých oznámení, kterými byl Navrhovatel prostřednictvím aplikace internetového bankovníctví informován o jednotlivých změnách, že v souladu s požadavky uvedenými v § 94 zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), oznámila dne 16. 11. 2012 Navrhovateli poslední změnu Obchodních podmínek a dne 30. 11. 2012 poslední změnu Ceníku.

V souladu s čl. XIII. Obchodních podmínek se Instituce zavázala přijímat na Účet vklady a platby a uskutečňovat z něj výplaty a platby.

Smlouva o účtu je rámcovou smlouvou o platebních službách ve smyslu § 74 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku, neboť Instituce se zavázala provádět pro Navrhovatele platební transakce ve Smlouvě o účtu předem neurčené. Instituce je ve vztahu k Navrhovateli poskytovatelem platebních služeb ve smyslu zákona o platebním styku a je tedy institucí podle § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Navrhovatel je ve vztahu k Instituci uživatelem platebních služeb.

Účet je platebním účtem podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku, neboť slouží k provádění platebních transakcí bez dispozičních omezení, tj. ke vkladům na platební účet, výběrům z platebního účtu a převodům.

Převod peněžních prostředků je platební transakcí podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku a současně platební službou podle § 3 odst. 1 písm. c) téhož zákona.

V platební transakci, která souvisí s předmětem sporu, vystupuje Navrhovatel ve vztahu k Instituci jako plátc. Podle § 2 odst. 3 písm. a) zákona o platebním styku je plátcem uživatel, z jehož platebního účtu mají být odepsány peněžní prostředky k provedení platební transakce nebo který dává k dispozici peněžní prostředky k provedení platební transakce. Instituce vystupuje ve vztahu k Navrhovateli jako poskytovatel platebních služeb plátce.

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelkou a Institucí je finanční arbitr příslušný, neboť se jedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb podle § 1 písm. a) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

4. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že dne 21. 6. 2013 zadal prostřednictvím aplikace internetového bankovníctví platební příkaz k převodu částky 1.592 eur z Účtu na jiný účet, přičemž popletl název ulice v adrese příjemce, ale jméno příjemce a město v adrese příjemce bylo správné. Navrhovatel tvrdí, že platba nebyla provedena a finanční prostředky se vrátily zpět na Účet snížené o 50 eur, když standardní poplatek za platbu by měl být jen 2 eura. Navrhovatel požaduje vrácení 50 eur a 4 eur zaúčtovaných jako dva poplatky 2 eura za vrácení nedoručitelné platby na Účet a znovu provedení platby.

6. Tvrzení Instituce

Instituce namítá, že dne 21. 6. 2013 zadal Navrhovatel ze svého Účtu prostřednictvím aplikace internetové bankovníctví platbu ve výši 1.592 euro, kterou Instituce řádně vyexpedovala přesně podle parametrů instrukce zadaných Navrhovatelem prostřednictvím systému TARGET 2.

Instituce dále uvádí, že Navrhovateli byla platba vrácena, snížena o naúčtovaný poplatek 50 euro korespondenční bankou poskytovatele platebních služeb příjemce, Deutsche Bank AG. Instituce namítá, že z jí dostupných informací vyplývá, že platba byla vrácena, neboť nesouhlasilo jméno a číslo účtu příjemce.

Instituce dále uvádí, poplatek 2 eura za připsání peněžních prostředků z odmítnuté platby zpět na Účet a poplatek 2 eura za podání nového platebního příkazu jsou náklady, které Navrhovateli vznikly v důsledku Navrhovatelem chybného zadání Platebního příkazu I. a byly načteny Institucí v souladu s Ceníkem Instituce.

7. Dokazování a hodnocení důkazů

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy.

Finanční arbitr má ze souhlasného tvrzení stran sporu, z výpisu z Účtu za měsíc červen 2013, ze swiftové zprávy ze dne 24. 6. 2013 a Platebního příkazu I. za nesporné, že dne 21. 6. 2013 v 19:59:41 hod. zadal Navrhovatel z Účtu prostřednictvím aplikace internetového bankovníctví přeshraniční příkaz k převodu peněžních prostředků ve výši 1.592 eur ve prospěch účtu č. ■■■ (dále jen „Zahraniční účet“) vedeného společností Deutsche Bank Privat und Geschäftskunden Aktiengesellschaft, BIC ■■■ (dále jen „Poskytovatel příjemce“), (dále jen „Sporná platební transakce“).

Na základě shromážděných podkladů a provedeného dokazování má potom finanční arbitr ke Sporné platební transakci za prokázané následující okolnosti:

- 1) v Platebním příkaze I. ze dne 21. 6. 2013 identifikoval Navrhovatel příjemce takto: *číslo účtu/IBAN* ■■■, *BIC kód/SWIFT* ■■■, *jméno* ■■■, *ulice* ■■■, *město* ■■■, *země* ■■■;
- 2) ke dni 21. 6. 2013 Instituce odepsala v souvislosti se zadanou platbou ze dne 21. 6. 2013 poplatek ve výši 2 eur (Target2 standardní platba), což vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc červen 2013;
- 3) dne 25. 6. 2013 Instituce na Účet připsala částku 1542 eur a odepsala poplatek ve výši 2 eur (vratka nedoručitelné platby), což vyplývá z výpisu z Účtu za měsíc červen 2013.

Finanční arbitr dále zjistil, že:

- 4) dne 4. 7. 2013 zadal Navrhovatel prostřednictvím aplikace internetového bankovníctví platební příkaz k převodu peněžních prostředků ve výši 1592 eur z Účtu na Zahraniční účet, což vyplývá z platebního příkazu ze dne 4. 7. 2013 (dále jen „Platební příkaz II.);
- 5) v Platebním příkaze II. ze dne 4. 7. 2013 identifikoval Navrhovatel příjemce takto: *číslo účtu/IBAN* ■■■, *BIC kód/SWIFT* ■■■, *jméno* ■■■, *ulice* ■■■, *město* ■■■, *země* ■■■;
- 6) dne 4. 7. 2013 Instituce odepsala poplatek ve výši 2 eur za provedení platby, což vyplývá z přehledu vybraných transakcí z Účtu za období od 21. 6. 2013 do 4. 7. 2013.

Z výše uvedeného vyplynulo, že Navrhovatel zadal dvakrát platbu ve stejné výši na Zahraniční účet, přičemž odlišně identifikoval příjemce, a to jak jménem, tak ulicí.

Tvrdí-li Navrhovatel, že Spornou platební transakci Instituce neprovedla, ačkoli k ní dal platební příkaz, je na místě, aby finanční arbitr považoval takové tvrzení za tvrzení o nesprávně provedené platební transakci.

Důkazní břemeno týkající se správnosti provedení platební transakce tíží Institucí, neboť ustanovení § 120 odst. 1 zákona o platebním styku stanoví, že „[j]estliže uživatel (tedy

Navrhovatel – pozn. finančního arbitra) tvrdí, že provedenou platební transakci neautorizoval nebo že byla provedena nesprávně, je poskytovatel (tedy Instituce – pozn. finančního arbitra) povinen doložit, že byl dodržen postup, který umožňuje ověřit, že byl dán platební příkaz, že tato platební transakce byla správně zaznamenána, zaúčtována, a že nebyla ovlivněna technickou poruchou nebo jinou závadou“.

Ustanovení § 109 odst. 1 zákona o platebním styku stanoví: „Poskytovatel plátce zajistí, aby peněžní prostředky byly připsány na účet poskytovatel příjemce nejpozději do konce následujícího pracovního dne po okamžiku přijetí platebního příkazu.“

Ustanovení § 117 odst. 1 zákona o platebním styku upravuje rozsah a obsah odpovědnosti poskytovatel za nesprávně provedenou platební transakci: „Poskytovatel plátce odpovídá plátcovi za nesprávně provedenou platební transakci, ledaže plátcovi a tam, kde to připadá do úvahy, také poskytovateli příjemce doloží, že částka nesprávně provedené platební transakce byla řádně a včas připsána na účet poskytovatel příjemce. Jestliže neodpovídá za nesprávně provedenou platební transakci poskytovatel plátce, odpovídá za ní poskytovatel příjemce.“

Povinnost připsat částku platební transakce (v tomto případě 1.592 eur – pozn. finančního arbitra) na účet poskytovatele platebních služeb příjemce (v tomto případě Deutsche Bank Privat und Geschäftskunden Aktiengesellschaft - pozn. finančního arbitra) patří k základním povinnostem poskytovatele platebních služeb plátce (v tomto případě Instituce – pozn. finančního arbitra) při provádění platební transakce. Okamžikem připsání částky platební transakce na účet poskytovatele příjemce se aktivuje povinnost poskytovatele příjemce připsat částku platební transakce na platební účet příjemce.

Finanční arbitr si v této souvislosti vyžádal swiftové zprávy vztahující se ke Sporné platební transakci. Systém SWIFT slouží zejména k mezinárodnímu platebnímu styku, jde přitom o počítačově řízený přenos dat mezi bankami a dalšími finančními i nefinančními institucemi. Přenos dat a informací realizovaný prostřednictvím SWIFT se provádí prostřednictvím tzv. swiftových zpráv, které jsou charakteristické vysokým stupněm standardizace formy i obsahu.

Z předložených swiftových zpráv vyplývá, že Sporné platební transakce se na straně Poskytovatele příjemce zúčastnila korespondenční banka, společnost Deutsche Bank Aktiengesellschaft, Frankfurt nad Mohanem, Německo, BIC [REDACTED] (dále jen „Korespondenční banka“). Ze swiftové zprávy ze dne 25. 6. 2013 rovněž vyplývá, že platba byla Korespondenční bankou vrácena Instituci snižená o částku 50 eur.

Ze swiftové zprávy o odeslané platbě ze dne 24. 6. 2013 vyplývá, že Instituce odeslala platební příkaz Navrhovatele podle parametrů zadaného Platebního příkazu I. Navrhovatele a částka Sporné platební transakce byla připsána na účet Korespondenční banky („{2:1103DEUTDEFFXXXXN}, 32A:130624EUR1592“).

Ze swiftové zprávy o vrácené platbě ze dne 25. 6. 2013 vyplývá, že Korespondenční banka vrátila platbu z důvodu rozporu ve jméně příjemce uvedeného na Platebním příkazu I. a jméně majitele Zahraničního účtu a současně s vysvětlením, že původní částka byla ponížena o 50 eur jako poplatek za vrácení platby („:32A:130625EUR1542,00 //88 EUR 1592 LESS OUR CHG AS BENE N //AME ANDACC DO NOT MATCH“).

Finanční arbitr se tak dále zabýval tím, zda Instituce splnila svoji povinnost stanovenou v § 109 odst. 1 zákona o platebním styku a připsala platbu na účet Poskytovatele příjemce, když Spornou

platební transakci vrátila Korespondenční banka, avšak na základě informací, které může mít k dispozici pouze Poskytovatel příjemce.

Při provádění platebních transakcí, kde plátce a příjemce mají své účty u různých bank, není z povahy věci možné, aby převod peněžních prostředků (zúčtování na účtech) provedl pouze jeden poskytovatel platebních služeb. Poskytovatel platebních služeb plátce je povinen převést peněžní prostředky na účet poskytovatele platebních služeb příjemce, a to buď přímo, tedy na základě dvoustranného smluvního vztahu (tzv. korespondenční vztah), jestliže takový vztah s poskytovatelem platebních služeb příjemce má, anebo prostřednictvím zúčtovacího systému, kdy oba poskytovatelé mají svůj účet u třetí strany, tzv. zúčtovatele, a tyto účty jsou použity k převodu peněžních prostředků. Může však nastat i situace, kdy mezi poskytovatelem platebních služeb plátce a poskytovatelem platebních služeb příjemce neexistuje přímý korespondenční vztah, ani nejsou uživateli stejného zúčtovacího systému (tedy nemají společného zúčtovatele). V takovém případě musí poskytovatel platebních služeb plátce či poskytovatel platebních služeb příjemce využít jednoho či více zprostředkujících poskytovatelů platebních služeb a prostřednictvím několika postupných zúčtování tak dosáhnout připsání peněžních prostředků na účet poskytovatele platebních služeb příjemce.

Z povahy věci tak není vyloučeno, aby účet poskytovatele platebních služeb příjemce byl veden zprostředkujícím poskytovatelem platebních služeb a připsáním na jeho účet bylo fakticky připsáno na účet poskytovatele platebních služeb příjemce, když zprostředkující poskytovatel platebních služeb současně provede jménem poskytovatele platebních služeb příjemce také připsání na platební účet příjemce.

Instituce na podporu svého tvrzení, že připsala částku Sporné platební transakce na účet Poskytovatele příjemce, předložila swiftovou komunikaci mezi Institucí a Korespondenční bankou.

Swiftové zprávy ze dne 12. 3. 2014 a 13. 3. 2014 dokládají, že Korespondenční banka jednala jménem Poskytovatele příjemce „*PLS. BE INFORMED WE WERE ACTING ON BEHALF OF OUR CLIENT MENT WE ARE ACTING ON BEHALF OF DEUTSCH BANK PGK*“. Ve swiftové zprávě ze dne 7. 4. 2014 pak Korespondenční banka potvrdila, že v případě, pokud by platba nebyla odmítnuta, tj. údaje by byly v pořádku, připsala by Korespondenční banka částku Sporné platební transakce přímo na účet příjemce.

Finanční arbitr tak vyhodnotil výše uvedené swiftové zprávy a s přihlédnutím k tomu, že pouze poskytovatel platebních služeb příjemce, případně jiný poskytovatel platebních služeb jednájící jeho jménem, může mít k dispozici informace vztahující se k příjemci, došel k závěru, že připsáním na účet Korespondenční banky (tedy společnosti DEUTSCHE BANK AG) splnila Instituce povinnost připsat částku platební transakce na účet poskytovatele platebních služeb příjemce, jak jí ukládá ustanovení § 109 odst. 1 zákona o platebním styku. Spornou platební transakci proto finanční arbitr považuje za správně provedenou. Instituci tím nevzniká odpovědnost z nesprávně provedené platební transakce podle § 117 zákona o platebním styku.

Vzhledem k tomu, že k neprovedení platební transakce došlo na straně Poskytovatele příjemce, a to v důsledku nesprávných údajů, které uvedl Navrhovatel v platebním příkazu, existuje vysoká pravděpodobnost, že Navrhovatel obdržel nesprávné údaje již v rámci podkladového vztahu od příjemce (tedy od společnosti ■). Podkladový právní vztah je však z hlediska poskytování platebních služeb bez významu. Poskytovatelé platebních služeb obsah tohoto vztahu nezjišťují. Navrhovatel by se v takovém případě mohl domáhat vrácení peněžních prostředků z titulu

odpovědnosti za škodu, k řešení takové sporu však finanční arbitr není příslušný, neboť finanční arbitr neřeší spory mezi dvěma uživateli platebních služeb.

Navrhovatel by se mohl domáhat vrácení peněžních prostředků proti Poskytovateli příjemce z titulu bezdůvodného obohacení, neboť Korespondenční banka jednající jménem Poskytovatele příjemce, přestože nemohla připsat peněžní prostředky na účet příjemce (z důvodu nesouladu jména a čísla účtu příjemce), vrátila Navrhovateli pouze částku 1.542 eur.

Pokud jde o vrácenou platbu, Instituce připsala na Účet peněžní prostředky ve výši 1.542 eur, tedy ve výši, ve které je obdržela od Korespondenční banky. Instituce tak splnila povinnost podle § 110 zákona o platebním styku, když částku platební transakce v plné výši, jak ji obdržela od Korespondenční banky, jednající jménem Poskytovatele příjemce na Účet připsala.

Instituce v souladu s Ceníkem naúčtovala Navrhovateli poplatek 2 eur za připsání nedoručitelné platby na Účet (*III. Bezhotovostní platební styk, 1. Jednorázové příchozí platby, i) vratka jiné nedoručitelné platby*) a poplatek 2 eur za provedení nové platby dne 4. 7. 2013 (*III. Bezhotovostní platební styk, 2. Jednorázové odchozí platby, d) Europlatba - standardní platba v EUR přes TARGET2*), přičemž Navrhovatel tvrdí, že poplatky by mu nebyly naúčtovány, kdyby byl Platební příkaz I. proveden správně, a tedy že mu vznikla majetková újma tj. škoda spočívající ve skutečném zmenšení majetku.

Smlouva o účtu byla v době účtování poplatků smlouvou o běžném účtu podle § 708 an. zákona č. 513/1991 Sb., ve znění účinném do dne 31. 12. 2013 (dále jen „obchodního zákoník“). Práva a povinnosti ze smlouvy o běžném účtu se podle § 261 odst. 3 písm. d) řídily částí třetí obchodního zákoníku. Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu podle § 373 obchodního zákoníku jsou porušení povinnosti ze závazkového vztahu, vznik škody, příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a vznikem škody a absence okolností vylučujících odpovědnost.

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů posoudil Spornou platební transakci ve vztahu mezi Navrhovatelem a Institucí jako platební transakci správně provedenou, když Instituce v postavení poskytovatele platebních služeb plátce doložila, že zajistila řádné a včasné připsání platební transakce na účet poskytovatele platebních služeb příjemce.

Instituce tedy neporušila ve vztahu k Navrhovateli žádnou smluvní povinnost, a tím chybí i jeden z předpokladů pro vznik odpovědnosti Instituce za škodu.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 9. 5. 2014

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr